

СВОБОДА

UKRAINSKYI SHODENNIK

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні випадках скорочувати надіслані матеріали, незалежно від того, чи повертаються тільки тоді, коли автор сам це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСОУ 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Все ще неясні справи

Недавно ім'я спеціальної Комісії Палати Репрезентантів для розгляду атентатів знову з'явилося на сторінках американської преси і на телевізійних екранах і в радіо-програмах, бо та Комісія розпочала нові заходи відносно остаточного вивчення двох вбивств, які потрясли цілим світом: вбивства президента Джона Ф. Кеннеді в 1963-му році та негритянського лідера Мартіна Лютера Кінга, молодшого, в 1968-му році.

Хоча т.зв. Комісія Воррена після основної перевірки була дійшла до переконання, що вбивник президента Кеннеді, Лі Гарві Освальд, діяв одинцем і що не було жадної внутрішньої чи закордонної змови, то зразу після оприлюднення звіту цієї Комісії виринули різні питання щодо її висновків. Тепер існує підозріння, що під час атентату на президента Кеннеді впадо чотири, а не три постріли, як це твердила Комісія Воррена, і тому виринула можливість, що не тільки Освальд, але і якась друга особа чи особи стріляли до Президента.

Щодо вбивства д-ра Кінга, то засуджений вбивник Джеймс Ерл Рей твердить, що він не застрелив негритянського лідера, хоча у 1969-му році під час судової розправи признався до вбивства. Рей недавно свідчив перед Комісією Палати Репрезентантів для розгляду справ атентатів і продовжував своє свідчення в листопаді ц.р. Тоді, коли відносно дотеперішнього пояснення вбивства Мартіна Лютера Кінга тільки існують "сумніви", бо порівняльно мало уваги прикладається твердженням Рея щодо його невинності, як теж теоріям, що Рей правдоподібно діяв з допомогою групи антинегритянських конспіраторів, то справа із вбивством президента Кеннеді далі така неясна, як і була після оприлюднення звіту Комісії Воррена.

У минулому поширювалися і тепер далі поширюються різні здогадки про можливість змови правих чи лівих американських екстремістів, яким не подобалася політика президента Кеннеді, про можливість виготовлення плану вбивства у Москві, бо Лі Гарві Освальд довгий час жив у Советському Союзі, але виготовлення такого плану у Гавані, бо існує документ, який вказує, що місяць перед атентатом Освальд заявив кільком урядовцям комуністичної Куби, що планує вбити Президента. Крім того, теорію про причетність Гавани до того вбивства скріплює поширена вістка, що Центральна Розвідка Агенція (Сі-Ай-Ей) на початку 1960-х років планувала кілька неуспішних атентатів на кубинського ватажка Фідела Кастра і тому, мовляв, Кастро у відплату розпорядив вбити президента Кеннеді.

Раніше курсували і далі курсують здогадки, що президент Кеннеді вбили антикастровські кубинці, озлоблені зменшенням підтримки уряду Кеннеді для їхніх старань визволити Кубу від комунізму. Загадковим далі є вбивство самого Освальда Джеймом Рубі, який опісля сам помер у в'язниці.

Тепер, як згадано, виринуло підозріння, що під час атентату на Президента впадо чотири, а не три постріли, отже, можливо дві, або і три особи стріляли до президента Кеннеді, а не сам Освальд.

Покійно немає конкретних доказів, що звіт Комісії Воррена про вбивство президента Кеннеді був неправильний, як теж нема доказів, що хтось інший, а не Джеймс Ерл Рей, вбив Мартіна Лютера Кінга, чи що була якась конспірація проти цього негритянського лідера. Однак,

вже надто довго поширюються різні здогадки і теорії про вбивство Кеннеді і Кінга і тому треба надіятися, що нова інвестиція Комісії Палати Репрезентантів для розгляду атентатів нарешті роз'яснить ці досі неясні справи.

М. Платковський

ЧЕХО-СЛОВАЦЬКЕ „МЕМОТО“

Треба віддати справедливості пресі і громадськості західного світу, що вони не забули про трагедію Чехо-Словаччини: в десятилітню річницю брутальної московсько-советської агресії ціла західна преса пише про потоптання прав „весни“, відбуваються демонстрації, різні політичні і громадські кола, до найвищих (!) включно, висловлюють свою солідарність з народами Чехо-Словаччини, які, мовляв, не забули заповдяючим крики і далі прагнуть свободи, демократії і незалежності.

Але... це — все! Якись глибокі політичні висновки як не витягують 10 років тому, так не буде їх і тепер. Представники чехо-словаческих екзильних організацій звернулися навіть з петицією до Об'єднаних Націй, де, між іншим, вимагається виведення окупаційних советських військ з Чехо-Словаччини, але не важко припуститися, що ця петиція не буде підтримана якимись офіційними делегаціями держав Заходу.

Проте, все ж таки, принаймні пишуть, співчують, навіть солідаризуються. Українці і на такі, в більших розмірах, прояви симпатії хіба не могли би очікувати, бо українська справа ще не здобула для себе такого признання в західному світі. Наприклад, в річницю героїчної трагічної смерті 359 безсмертних під Базаром, в річницю штучного голоду (до якої, саме, готовимоса), в річницю розгрому УПА і т.д. — чи можемо ми сподіватися на такі відгуки в світовій пресі чи масові симпатії світової opinio? Правда, ми не цілком осамітнені під цим оглядом: про польський Катинь теж уже соромливо замовчують на Заході...

Яка може бути наука з такого стану речей? Знову і знову можемо повторити, що справа визволення повноценних Московського народів — це їх власна справа і вони лише самі можуть вибороти собі свободу і незалежність. З цього приводу варто пригадати деякі голоси з перед 10-ти років, які запитувалися, чому Чехо-Словаччина не ставила збройного опору советській інвазії, хоч була ж (і до тепер є, але в цілковитій залежності від окупаційних московських військ) тоді чехо-словачська армія. І на це питання і тоді і тепер не тяжко відповісти: не тільки тому не ставило збройного опору, щоб уникнути пролиття крові, а, може, насперект тому, що міродайні чехо-словаческі чинники були певні, що не одержать від Заходу жадної допомоги і підтримки. Отже, опір — то була б згорі пропаща справа.

Чому Захід не прийшов з допомогою ані Мадярщині в 1956 р., ані Чехо-Словаччині в 1968 році? Бо не хотів ризикувати загальною та ще атомною війною — це готова відповідь політиків західного світу. Чи справді було ризиком загальною війною, чи Москва налягалася б рішучою поставою Заходу і пішла б назад — це інша тема. Стердимось хіба, що той, хто завжди знаходиться у відступі, навряд чи може колись виграти... Треба визнати цю істину: ніякий повноценний Московський народ не може рахуватися (принаймні при сьогоднішньому настанні Заходу) на допомогу західного світу, який серед нього заіснували такі чи подібні події, як у Чехо-Словаччині 10 років тому і в Мадярщині в році 1956. Чи треба, однак, піддаватися песимізму і твердити, що ми, мовляв, у сучасній ситуації нічого не можемо вдіяти, а тому всі надії треба покласти, як це дехто з українців твердить, на „легальні методи“ боротьби в межах советських конституцій) і на еволюційні процеси в СССР) хоч і за ці „легальні“ методи людей запрошують до в'язниці, на заслання і до божів'яленя? Ми думаємо, що є ще інші методи і шляхи.

От, наприклад, ми почули, що якраз у 10-ліття московської інвазії на Чехо-Словаччину десь на чесько-польському кордоні мали зустріч польські і чехо-словаческі борці за свободу, щоб проголосити свою неохоту волю до дальшої боротьби за демократію і незалежність. Звичайно, в умовах советського терору до того ще, певно, доведеться чекати, доки почнемо, що відбулася зустріч, в якій взяли участь також мадярські і інші борці за свободу, а передовсім також представники українців. Але — чи чи солідарність в боротьбі всіх повноценних народів — чи це не симптоматична вказівка і шлях на майбутнє?

І ще одне: ми ніколи не можемо зійти зі шляху підкреслення нашої боротьби, саме, за державну незалежність України і проти московсько-советської окупації нашого краю. Людські права, покращання умов життя для наших земляків в Україні — все це так, але завжди лише в парі з нашою основною метою: відновлення нашої суверенної і демократичної Держави.

З цього приводу пригадуються висловлювання деякого з тих 35-ти професорів, які підписали своє голосне звернення до верховодів у Москві і Києві. Один з них (не будемо називати прізвища) говорив приблизно так: досить уже вимог видати з України окупаційних московських військ і відбуття демократичних виборів під наглядом ООН чи якихось інших міжнародних установ, бо з цих вимог нічого, мовляв, не виходить протягом десяти років. Так, але чи вишло щось із [Закінчення на стор. 3-ій]

І. Вовчук

У ВЕЛИКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ТРИКУТНИКУ: КНР—ЗСА—СССР

Кремлівські стратеги „визвольницького“ наступу донедавна вважали, що вступити до боротьби втрагити ініціативу в розгортанні на цілому глобальному підтримці національно визвольних рухів навіть збройними силами підопічки Москві країни. Тому советська преса дуже залягла проти „контрастну“ „імперіалістичних сил“, оточених ЗСА, твердячи, що вони при підтримці сучасного керівництва КНР намагаються перетворити африканські країни на свій економічний додаток і затримати свої економічні й політичні впливи, спинити національно-визвольний політичний розвиток їх. „Неможна допустити, щоб з несприятельних країн був створений політично-економічний блок, протиставлений соціалістичним країнам“, твердить „НВ“, обурюючись з того, що деякі делегати на конференції назвали советсько-кубинську „інтернаціоналістичну“ допомогу советським гегемонізмом. Нині цей термін став модним. А делегати Сомалі і арабських країн домагаються усунення Куби зі складу несприятельних до обох блоків країн.

В пропагандивному лементі советської преси проти „імперіалістичного контрастну“ особливу увагу приділяється підступній діяльності теперішнього керівництва КНР за його широкого розгортання дипломатичної діяльності в останні часи. Вигрих і провини, які існують у політичному світі, кремлівські володарі приписують теперішнім китайським керівникам. Вони і відступники, і зрадники-шовіністи, і китаєцентристи, і гегемоністи, а найбільшим гріхом проти інтернаціоналізму є те, що „пред'являють рахунок на китайській землі, загарабні царською Росією, обгортаючи те науковими доведеннями. В недавню виданій чотиритомній „Історії агресії царської Росії в Китаї“ доводиться документально і навіть археополютичними даними, що царська Росія загарабала більше мільйона квадратних кілометрів китайських земель. Обороняючи цінність імперських обширів московська дипломатія закладає сучасному урядові КНР втручання у внутрішні справи СССР та інших країн в його політиці китаєцентризму, успадкованій від Мао і китайських імператорів.

У Кремлі гадали, що з новим керівництвом „Нebesної імперії“ удасться злагодити геополітичну напругу між двома комуністичними імперіями. Не раз кремлівські дипломати робили спроби, проте на-

Леся Лисак-Тивонюк

АЙСТРИ ЦВІТУТЬ...

Знов цвітуть айстри. Знов задумано дивитися їхні голівки — білі, рожеві, фіолетні і ще якогось особливого кольору, який хіба назвати „кольором заходячого сонця“. Знов у людських очах відбиваються такі ж думки, як щороку: — літо кінчається, те виміряне, довгожданне літо.

Цвітуть айстри. Квітки поетів, квітки мрійників, квітки давніх прихвостів, кльомбів біля сільських шкіл, квіти, що їх плекали матері, сестри. Квіти, що цвітуть при уявній стежці до рідного...

Мовчати граціозні голівки айстрів, думка підкасує: — такий порядок у природі. Одне відходить, друге наступає. Та й буває гарна, погідна золота осінь.

Дивлюсь на ніжно-білі, тепло-рожеві, масстатично-фіолетні квітки. — Гарні ви, що нагадуєте колишній поворот до школи по вакаціях. Мати сіяла вас колись на великій кльомбі перед школою. Відтоді ви пахнете домом, тим, що його тепер вже нема. Відтоді ви пов'язалися в думках з тими, що „людські діти вчили“.

Правда, ви не такі, як мамині, ані навіть такі, як на пахучі з насінням. На малюнку вас представляли з довгими, легкачучервленими пелюстками. А тут у вас короткі, тугі скручені пелюстки, що їх жовта серединка. Ви радше схожі на айстри, що цвіли на сільських городах, що їх сіяли дівчата. Звали вас у селі не айстрами, а „вареничками“.

Хоч не поетична, стріч. Мов би згадуючи, як президент Ніксон танцював з румунами народні танки, Гуа-Гофана з румунським президентом Н. Чауцеску показав в танцювальному колі в Букарестському парку. Кореспонденти советської преси мов би не бачать того. В „Правді“ за 19 серпня вміщено величезним заголовком літературна невелика замітка „Важливий момент“, в якій інформуються про зустріч Н. Чауцеску з Л. Брежневим в Криму, за тиждень до приїзду китайського гостя до Румунії. В румунсько-советському діалозі, як твердить „Правда“, підкреслено необхідність допомагати „перетворення в життя заключеного документу спеціальної сесії ООН про роззброєння“. На сесії дуже різко виступав проти пропозиції представника СССР про роззброєння китайський представник. І до того, посилюючись на румунську пресу, пригадано було на зустрічі про необхідність і важливість румунсько-советського дружби, згідно з умовами 1970 і 1976 р.р. З кількома підопічними вельможами — васалами Москви зустрічався Л. Брежнев, а тільки зустріч з Н. Чауцеску (Продовження на стор. 3-ій)

...Перед очима все ще мамині кльомби. Високо піднімає, ідеально кругла. Посередіни був куш лілей. Тих білих, що зашвітали на св. Івана-Лопушника... А стежка довернула кльомби виспана білим піском.

Не пригадує, чи мати піднімала квіти, як оце ми всі тут піднімаємо. Мабути ні. Скільки вітер води треба б було принести зі студії? Та земля вдома була добра, росли айстри пишно.

...Бачу сільські городи, де айстри „варенички“ зашвітали поміж буржками чи капустою, при стежці чи борозні. Ну, так, кожний клатчик городу був щинний, мав принести користь, а квіти сіяли тільки для прикраси.

Пішла й собі за прикладом колишніх сільських дівчат: мій город тільки ледо більший від трьох порядних рушників, тож посадила айстри поміж рядком цибулі і рядком каларепи... Непоетичне суцільство для мрійливих квітів, та іншої ради не було.

...Коліс мати зривала декілька айстрів і ставляла на столі, на якому я писала. Тепер знов інакше: я зірву кілька квіток і повезу їх мамі. Все здається, що мати побачить квіти, що нагадують нашу молодість.

Обережно зрізую високі, крихітні стебельки. На руці зостається особливий аромат. Дуже делікатний, неподібний до ніякого запаху квітів. Є у ньому щось терпке, щось, що віддихає ранньою, ясною осінню.

Дивне, що в цьому занецишеному повітрі може його так виразно чути. Зовсім так само пахли айстри вдома. Букет айстрів у руці всміхається незрозуміло усмішкою. Чи це означає, що минули роки так тісно впилися у нинішній день, що мініатюрні картини теперішнього бачаться завжди крізь призму тамтих років?

призначено на катедру вікарного єпископа в м. Ізмаїлі, Одеської області.

До цього міста Вл. Іов справившись кількома священниками з Волині, яким НКВД не давало спокою. За ним нібито добровільним переїздом з Волині на Одещину — крилася велика людська трагедія зазнаних і переслідуваних, що намагалися рятувати своє життя. Намагання допомогти своїм собратям у Христі зовсім інакше було сприйняте місцевим НКВД, яке наказало патріарху забрати вл. Іова з Ізмаїлу та кінце вислати на покуту в один з монастирів у Бесарабії, що, виставило, вже тоді не був жадним монастирем, а звичайною в'язницею для політв'язнів.

Умови в цьому монастирі були жахливі і вл. Іов, захворівши тяжко, задля покращання умов лікування, змусив був написати „покаянну“, після чого патріарх признав його на вікаріатство до невеличкого містечка Лисова в Новгородській області. Колись до революції це було звичайне село, що славилось тільки наявністю духовної школи, в якій підготували юнаків до духовної семінарії.

Тут вл. Іову довелося жити в якомусь хлівці, пристосованому на людське житло, і віруючі люди, спроможності яких в Советському Союзі завжди є обмежені, бачучи поєнуверку свого архипастира, почали робити всілякі заходи в напрямку покращання його житлових умов. Така прихильність людей до свого єпископа зовсім не припала до влодоби НКВД. Не припала до влодоби також його інертність до „громадської праці“, що мала б полягати в тісній співпраці з т.з. „Комітетом оборони миру“, в найперше завдання якого входило постійне вихальвання советських верховодів та в неменшому очорнюванні західних держав, як лютих ворогів миру та прогресу. Помімо кількох нагадувань згорі про konieczність допомагати місцевому „Комітету оборони миру“, вл. Іов не виявив належної активності до цієї „общественної роботи“, що й було негайно зауважене місцевими „органами“. У висліді цього поліційного нагляду вл. Іов, за незрозумілого вимог сучасної доби, в січні 1950 року був звільнений в стан спочинку з одночасною заборобою й відправляти. Кілька

[Закінчення на стор. 3-ій]

О. Семен Гаюк

ОФІЦІЙНИЙ НЕКРОЛОГ ТА ПРИХОВАНА ДІЙСНІСТЬ

В „Журналі Московської Патріархії“ — число 3 за бжичий рік — уміщено некролог архієпископа Іова Кресовича, бувшого Іванівського й Кінешинського.

Некролог написав настоятель церкви св. Георгія (св. Юра) у Львові, протоієрей Володимир Імшеннік.

В кожному числі згаданого журналу вміщуються некрологи духовних осіб, в яких, як правило, кидаются у вічі великі пропуски в життєписі спочилих, що ними приховується довершені в минулому советською владою жорстокі репресії та гоніння.

Так і некролог вл. Іова Кресовича витриманий в дусі вимог советської цензури; в ньому подані основні дані з життя спочилого, про його служіння, про нагороди, про величавий похорон, що відбувся в св. Юрі, про співчуття родині від патріарха Пімена та багатьох інших осіб і, врешті, про поховання тлінних останків на Янівському цвинтарі у Львові.

Все, так би мовити, в дусі советського православ'я, все життя небжачка пройшло спокійно і гарно, ніби в нормально-правовому і свідомому суспільстві.

Та не так було воно на ділі в сумній підсоветській дійсності.

Тільки в надгробному слові вже згаданого прот. В. Імшенніка прозвучала коротенька, але багатозначна згадка, що „влада Іов, перебуваючи на покій, тобто в стані спочинку у Львові в роках 1963-1967, був постійним богомольцем нашого храму“ (св. Юра). Ця згадка й заохотила автора цих рядків, що особисто знав покійного вл. Кресовича ще з часів передвоєнних, переглянути старі річніки ЖМП та деякі інші видання, щоб вивести ленте світло про вивану дійсність.

Отже, хто був вл. Іов Кресович та якою була його архипастирська діяльність під постійним доглядом

червоних жандармів в країні „переміщеного соціалізму“ й „найгуманнішої демократії“?

Влада Іов Кресович, світське ім'я якого було Володимир, народився в 1898 році на Волині в родині священника. Після закінчення Духовної семінарії в м. Крем'яниці в 1922 році, він на 24 році життя прийняв священство та душпастирював на рідній Волині. Світова війна застала його на становищі настоятеля парафії в с. Любче на Лучині.

Під час німецької окупації, в наслідок виняткових окремо-національних умов, в Україні поставили дві окремі церковні формації: Українська Православна Автокефальна Церква, очолена архієпископом Полікарпом Сікорським, що вважав себе вільним від будь-якої залежності, і Українська Православна Автономна Церква, очолена архієпископом Олексієм Громадським, що оголосив себе екзархом московського патріарха в Україні. Таке підпорядкування Московському патріархату, від якого Церква в Україні була віддалена не тільки колосальною віддаллю, але й лінійно німецько-советському фронту, було актом злочинним, що мав на меті знецінити визвольні аспірації українського народу та бодал в церковному відношенні втримати його в підпорядкованості Москві. Боротьба між цими двома церковними формаціями розгорілася аж до взаємного самовинищення, що й було в інтересах німецьких властей.

Кожна з цих формацій, намагаючись підпорядкувати своїй юрисдикції якомога більше областей, обсаджувала своїми єпископами важливі міста України з тим розрахунком, щоб уже менші міста і села підпорядковувалися наявному єпископу.

Треба особливо підкреслити, що біля Автономної Церкви гуртувалося духовенство з виразно проросійськими переконаннями, і, навпаки, в Українській Автокефальній Церкві гуртувалося духовенство національно свідоме та рішуче в змаганні за здобуття державної незалежності.

Дуже скоро виявилось, що Українська Автокефальна Православна Церква, що стояла на засадах українського націоналізму, була німецькою адміністрацією зненавиджена, люто переслідувана та майже поставлена

поза законом. Це, звичайно спиною П зростання та поширення, а одночасно й втечу хиткого елементу в більш затишну оgradu Автономної Православної Церкви.

Саме в розпалі цієї боротьби в числі покликаних до єпископського служіння в Автономній Православній Церкві був і о. Володимир Кресович, що в 1942 році був висвячений на єпископа з ім'ям Іова та придлений до м. Крем'яниці на становищі вікарного, в допомогу арх. Олексію Громадському, який тоді ж проголосив себе митрополитом.

Після трагічної смерті м. Олексія Громадського, вл. Іов Кресович став правлячим єпископом Крем'янсько-Тернопільської єпархії. Будучи людиною лагідною, доброзичливою і зовсім незлопам'ятною, він навіть до місцевих автокефалів відносився без всякого упередження чи ненависти. Особливо це було помітним під час другого большевицького наїзду на Волинь в 1944 році. В той час органи НКВД при допомозі „єпископа“ Фотія Тапіро (якого по деяких свідченнях першине прізвище було Шапіро) організували спеціальні гончі групи, що їздили по всій Україні, а особливо в Галичині та Польщі, старанно вишукуючи священників автокефалів та принагідно збираючи всілякого роду матеріали і про вірних, які в той чи інший спосіб були причетні до Української Православної Автокефальної Церкви. Сумна була доля тих, що попали на облік „єпископа“ Фотія Тапіро.

Вл. Іов Кресович, виявляючи формальну лояльність цьому особливо уповноваженому „єпископу“ Фотію Тапіро, наділі сторониювся всякої співпраці з ним. Навпаки, попереджав багатьох священників про небезпеку та радив їм зійти з оцей несамовитого Тапіро. Про це, звичайно, стало відомо „органам“, а коли до того ще в тасмичний спосіб з архієрейських покоев загинула велика частина архіву м. Олексія Громадського, в якому були вивачі матеріали для багатьох автокефалів, що їх большевики ще не встигли переглянути, — то це зовсім не припало до влодоби „єпископу“ Фотію Тапіро та викликало великий гнів каральних органів.

В наслідок цього, вл. Іова Кресовича в лютому 1945 року, тобто ще до закінчення війни, забрали з Волині і

ОФІЦІЙНИЙ НЕКРОЛОГ...

(Продовження зі стор. 2-ої)

місяців вл. Іов був без місця, бездомним та майже в напівлегальному існуванні.

Алеж й патріархаві треба було робити видимість церковної праці. Саме десь в середині 1951 року постала потреба дати Єпископа до м. Чебоксар, до чубашів, під найсуворіший догляд НКВД. Знаючи про цей нагляд, вл. Іов був дуже обережний, але в советських умовах НКВД може вцепитися за будь-що. В Советському Союзі не втрачає актуальності відома крилата фраза, що влучно характеризує діяльність всемогутнього НКВД: „Була б тільки людина, а справу ми їй завжди потратимо підшито“.

Отже, треба було незначного випадку: якась віруюча мати, обліваючись рваними слезами, попросила вл. Іова помолитися за її сина, що був арештований за спротив міліції. І, звичайно, добродушний вл. Іов виконав прохання нещасної матері та помолвився за її сина „в узицях перебуваючого“.

Це було виставкою для НКВД, щоб негайно обвинуватити вл. Іова в явній контрреволюції. Над ним нависла загроза арешту та чергового покарання. І тільки несподіване перенесення його на стародавню катедру в Казані в 1953 році врятувало його від арешту в Чебоксарах.

В Казанській єпархії віруючих було багато. Вл. Іов, наскільки дозволяли обставини, старанно їх відвідував, відправляв Служби Божі та проповідував.

Вірні шанували вл. Іова і всіляко дбали про забезпечення його побутових потреб. На добровільні і щедрі пожертви збудовано для нього та його помічників просторий дім, в якому він жив сам та всі члени його єпархіального управління. Він і до Казані справляв відомі йому з доброї сторони переслідуваних священників з Волині та з Новгородського Лісова.

З цими священниками вл. Іов відправляв урочисті Богослуження як в самій Казані, так і на периферії. Щотижня відправляв акафісти св. Гурію і Варсонофію, що вважаються просвітителами Казанського царства. Тому, що в цих акафістах була згадка про мусульманську віру та називалося її ересю, казанські чекісти, що були очолені бувшим головним чекістом в Москві Ігнатським, що в Казані в той час був головою обкому, — вкладали на себе маску оборонців мусульман перед випадками „фанатичного єпископа“ і добувалися заборони відправляти акафісти згаданим російським святым.

Та чи не найбільше іритувала їх харитативна діяльність вл. Іова, що, одержуючи пожертви від своїх вірних, щедрою рукою допомагав багатьом родинам репресованих священників. Це був своєрідний фонд допомоги без всяких подачок із закордону.

Вся ця його діяльність, як церковна, так і харитативна, для зводної російської адміністрації видавалася „злочинною“, і тому, зовсім не дивно, що вл. Іов в 1960 році був заарештований та відданий до суду за всією штамповою процедурою советського беззаконня.

На цьому суді советські чекісти підтасували вл. Іову всю його і минулу діяльність, особливо ж співпрацю з німцями (якої, звичайно, не було). Найбільш податками різних кривосвідків, пригадали йому молитви за спокій душ помордованих большевиками, пригадали йому молитви при символічних могилах в Рожниці, Пожарках, Топільно та участь у соборній панахиді по замордованих в м. Луцьку. Советський прокурор буквально знущався над підсудним, кпив з його освіти, вважаючи його семінарску освіту невисхідною для єпископа, в стократ побільшив його жалюгідні церковні бенедикції і намагався довести злочинне применшення їх підсудним, безпідставно дозволив собі на явну хуліганську недвозначні натяки на користування ним з послуг прибіральників. Не менш злобно громив його за спровадження до себе репресованих священників.

Але особливо поносив цей чекіст свою безбронну жертву за ганебну, мовляв, клевету на найгуманнішу в світі советську владу, відправляючи панахиди за якихось розстріляних нібито тією владою, коли фактично таких розстріляних не було. Захоплений своїм красномовством, цей прокурор вигукнув навіть і таке: „Советська влада нікого не розстрілює, советська влада тільки виправляє!“

Звичайно, вл. Іов боронився наскільки дозволяв йому цей „суд“, що кільканадцять разів відбирав йому слово. Вся ця судово-комедійна надто вже була роздута советською безлічною пресою, як обласною, так і центральною. Віруючі люди були схвилювані таким несамовитим судом. Без сумніву, підсудному загрожувала тяжка кара, але казанські чекісти, що з усією очевидністю надто перестаралися, були кимось згорі належно осмислені та, щоб показати „гуманність“ советської влади, вл. Іова було засуджено на порівнюючи невелику кару — тільки на три роки тюрми.

Шойно по відбутті кари разом з усілякого роду злочинцями, вл. Іову з дуже великими труднощами вдалося дістати дозвіл виїхати до родини у Львові та й там перебувати в характері приватної особи.

Цілих чотири роки вл. Іов жив у Львові і ніде не було згадано, бодай одним словом, що він мав змогу відправляти Службу Божу, хоч би єрейським чином.

Відбувши тяжке ув'язнення і примусове перебування в стані споконича, вл. Іов був деякий час єпископом в Уфі та помер з титулом Іванівського і Кінешенського.

З „Журналу Московської Патріархії“, з місячника „Наука і Релігія“, з повідомлень советських газет почерпнуте все підвищене про доволі страдницьке життя вл. Іова Кресовича та виявлені грубі знущання над ним, про які не було згадано й одним словом в офіційному некролозі.

І коли єпископ, що від самого початку свого архиєрейського служіння належав до „церкви“ советської, — визнавав тяжких переслідувань і знущань від атеїстичної влади, то можемо собі уявити, яких тяжких знущань і переслідувань зазнали наші браття — сопостри і вірні, які були свідомими українцями високої ідеї автокефальності Української Церкви і незалежності України.

ПІДГОТОВА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

будуть, очевидно, і ті винесли 66,572.38 дол., отже 4,102.17 дол. дефіциту покрито з ошадностей.

Пані Дячук окремо згадала про внески до СКВУ: через касу УККА на ту ціль вплинуло 14,675.90 дол., з 29-ої Конвенції Українського Народного Союзу 5,647.94 дол., а безпосередньо до канцелярії СКВУ в Торонто вплинуло з терену ЗСА 8,131.77 дол., отже СКВУ одержав від українців ЗСА разом 28,455.61 дол.

В дальшому пані Стефанівська згадала про внески до СКВУ: через касу УККА на ту ціль вплинуло 14,675.90 дол., з 29-ої Конвенції Українського Народного Союзу 5,647.94 дол., а безпосередньо до канцелярії СКВУ в Торонто вплинуло з терену ЗСА 8,131.77 дол., отже СКВУ одержав від українців ЗСА разом 28,455.61 дол.

Тут названо тільки делегатів Централі та відділів УККА. Згідно з постановою статуту СКВУ, в цих Конгресах беруть участь також делегати міжкrajових і krajових організацій, при чому міжкrajові організації, як напр., УНСОЮЗ, що має свої відділи в ЗСА і Канаді, мають право на 5 делегатів, а krajові організації по 3 делегати.

Про фінансовий стан УККА згадувала касир пані Ульяна Дячук. Із звіту виходить, що за сім місяців цього року на конто Народного Фонду УККА вплинуло 32,013 дол., із записів одержано 6,000.00 дол., відсотки з ошадностей принесли 5,068.09 дол., а передплати „У. Кварталинка“ 2,833.79. Окремо на кошті Бюра УККА у Вашингтоні одержано 16,555.00 дол., отже всі впливи до каси УККА за перші сім місяців ц. р. виносять 62,470.21 дол. У тому ж часі видатки

склали 66,572.38 дол., отже 4,102.17 дол. дефіциту покрито з ошадностей.

Пані Дячук окремо згадала про внески до СКВУ: через касу УККА на ту ціль вплинуло 14,675.90 дол., з 29-ої Конвенції Українського Народного Союзу 5,647.94 дол., а безпосередньо до канцелярії СКВУ в Торонто вплинуло з терену ЗСА 8,131.77 дол., отже СКВУ одержав від українців ЗСА разом 28,455.61 дол.

В дальшому пані Стефанівська згадала про внески до СКВУ: через касу УККА на ту ціль вплинуло 14,675.90 дол., з 29-ої Конвенції Українського Народного Союзу 5,647.94 дол., а безпосередньо до канцелярії СКВУ в Торонто вплинуло з терену ЗСА 8,131.77 дол., отже СКВУ одержав від українців ЗСА разом 28,455.61 дол.

Тут названо тільки делегатів Централі та відділів УККА. Згідно з постановою статуту СКВУ, в цих Конгресах беруть участь також делегати міжкrajових і krajових організацій, при чому міжкrajові організації, як напр., УНСОЮЗ, що має свої відділи в ЗСА і Канаді, мають право на 5 делегатів, а krajові організації по 3 делегати.

Про фінансовий стан УККА згадувала касир пані Ульяна Дячук. Із звіту виходить, що за сім місяців цього року на конто Народного Фонду УККА вплинуло 32,013 дол., із записів одержано 6,000.00 дол., відсотки з ошадностей принесли 5,068.09 дол., а передплати „У. Кварталинка“ 2,833.79. Окремо на кошті Бюра УККА у Вашингтоні одержано 16,555.00 дол., отже всі впливи до каси УККА за перші сім місяців ц. р. виносять 62,470.21 дол. У тому ж часі видатки

склали 66,572.38 дол., отже 4,102.17 дол. дефіциту покрито з ошадностей.

Пані Дячук окремо згадала про внески до СКВУ: через касу УККА на ту ціль вплинуло 14,675.90 дол., з 29-ої Конвенції Українського Народного Союзу 5,647.94 дол., а безпосередньо до канцелярії СКВУ в Торонто вплинуло з терену ЗСА 8,131.77 дол., отже СКВУ одержав від українців ЗСА разом 28,455.61 дол.

В дальшому пані Стефанівська згадала про внески до СКВУ: через касу УККА на ту ціль вплинуло 14,675.90 дол., з 29-ої Конвенції Українського Народного Союзу 5,647.94 дол., а безпосередньо до канцелярії СКВУ в Торонто вплинуло з терену ЗСА 8,131.77 дол., отже СКВУ одержав від українців ЗСА разом 28,455.61 дол.

Тут названо тільки делегатів Централі та відділів УККА. Згідно з постановою статуту СКВУ, в цих Конгресах беруть участь також делегати міжкrajових і krajових організацій, при чому міжкrajові організації, як напр., УНСОЮЗ, що має свої відділи в ЗСА і Канаді, мають право на 5 делегатів, а krajові організації по 3 делегати.

Про фінансовий стан УККА згадувала касир пані Ульяна Дячук. Із звіту виходить, що за сім місяців цього року на конто Народного Фонду УККА вплинуло 32,013 дол., із записів одержано 6,000.00 дол., відсотки з ошадностей принесли 5,068.09 дол., а передплати „У. Кварталинка“ 2,833.79. Окремо на кошті Бюра УККА у Вашингтоні одержано 16,555.00 дол., отже всі впливи до каси УККА за перші сім місяців ц. р. виносять 62,470.21 дол. У тому ж часі видатки

склали 66,572.38 дол., отже 4,102.17 дол. дефіциту покрито з ошадностей.

Пані Дячук окремо згадала про внески до СКВУ: через касу УККА на ту ціль вплинуло 14,675.90 дол., з 29-ої Конвенції Українського Народного Союзу 5,647.94 дол., а безпосередньо до канцелярії СКВУ в Торонто вплинуло з терену ЗСА 8,131.77 дол., отже СКВУ одержав від українців ЗСА разом 28,455.61 дол.

В дальшому пані Стефанівська згадала про внески до СКВУ: через касу УККА на ту ціль вплинуло 14,675.90 дол., з 29-ої Конвенції Українського Народного Союзу 5,647.94 дол., а безпосередньо до канцелярії СКВУ в Торонто вплинуло з терену ЗСА 8,131.77 дол., отже СКВУ одержав від українців ЗСА разом 28,455.61 дол.

Тут названо тільки делегатів Централі та відділів УККА. Згідно з постановою статуту СКВУ, в цих Конгресах беруть участь також делегати міжкrajових і krajових організацій, при чому міжкrajові організації, як напр., УНСОЮЗ, що має свої відділи в ЗСА і Канаді, мають право на 5 делегатів, а krajові організації по 3 делегати.

Про фінансовий стан УККА згадувала касир пані Ульяна Дячук. Із звіту виходить, що за сім місяців цього року на конто Народного Фонду УККА вплинуло 32,013 дол., із записів одержано 6,000.00 дол., відсотки з ошадностей принесли 5,068.09 дол., а передплати „У. Кварталинка“ 2,833.79. Окремо на кошті Бюра УККА у Вашингтоні одержано 16,555.00 дол., отже всі впливи до каси УККА за перші сім місяців ц. р. виносять 62,470.21 дол. У тому ж часі видатки

склали 66,572.38 дол., отже 4,102.17 дол. дефіциту покрито з ошадностей.

Пані Дячук окремо згадала про внески до СКВУ: через касу УККА на ту ціль вплинуло 14,675.90 дол., з 29-ої Конвенції Українського Народного Союзу 5,647.94 дол., а безпосередньо до канцелярії СКВУ в Торонто вплинуло з терену ЗСА 8,131.77 дол., отже СКВУ одержав від українців ЗСА разом 28,455.61 дол.

ЗАКІНЧЕНО...

(Продовження зі стор. 1-ої)

Фліса, в церемонії вручення свідомості взяли участь заступники головного представника УНСОЮЗу пані Марія Душин, директорка Курсів проф. Христина Принада-Демиденко і проф. Таня Гасцька та управитель Союзу пан Володимир Квас.

Спеціальні грошові нагороди, уфундовані п-і Квіткою Стецюк в пам'ять її покійного мужа і довголітнього директора Курсів, проф. д-ра Василя Стецюка, одержали: Марія Хандога з Монсі, Н. Й., за успіхи в навчанні української мови і Михайло Муць з Флашину, Н. Й. за успіхи в навчанні історії України. Книжкові нагороди, уфундовані Союзівкою одержали: Іванна Балко з Елмгирст, Н. Й. (мова), Андрій Кухар з Парми, О. (історія) і Дорін Гардін з Наррагансету, Р. І. за найкращі досягнення в усіх предметах навчання.

В п'ятницю увечері, 26-го серпня, відбувся заключний бенкет для курсантів, їхніх батьків і гостей, а після мистецька програма, що її учасники Курсів поставили на сцені аудиторії павільйону „Веселка“. Під час бенкету, яким проводила проф. Х. Демиденко, до учасників коротко промовляв д-р І. Фліс. Проф. Демиденко представила присутніх головному радному проф. Тараса Шмагалу, В. Кваса і ред. Зенона Снлика. Від учасників короткі подяки зложили Христия Троян (українською мовою) і

зайві, тим більше, що через два дні „Правда“ зробила це.

Пригадавши зміст листа ЦК албанської Компартії, в статті „Політика гегемонізму“ говориться, що в коментарях закордонної преси „не без підстав вважається, що лист албанського керівництва країною в суті своїй „попередує інші балканські країни про намагання китайського керівництва перетворити цей район на „бачку з пороком“ („Правда“ 12 серпня). А це, мовляв, загрожувало народом Югославії, Греції, Турції і Албанії, а тому „народи всього світу мають бути пильними до китайських інтриг в цій зоні“. Згідно з статтю в про „зловіще“ пророчество Мао-тсе-Тунга, який бував то в розмові з лідером західно-німецької партії ХСС Штраусом мав заявити, що „нова війна спалахне на Балканах“.

Кремлівські стратеги, політики мирного наступу“ для советизації країни, що погано обороняються, добре розуміють, що балканське турне китайського верховоду розраховане на підтримку Югославії й Румунії в їхніх намаганнях бути незалежними від московської опіки в зовнішній політиці. Переполюшені, що нічого їм не можуть проти китайської активності, вони лаяються світ, закликаючи народи бути пильними. Навіть глузуючи з того залякування, Гуа-Гофан відвідав на Чорному морі (його західні дипломати звуть „свіміт пуг“ московський) румунський порт Констанца, наводнений дорадниками советської флотії. В Москві сажали з люті.

У великому... (Продовження зі стор. 2-ої)

„ТАСС“ назвав „важливим моментом“, бо вона була за тиждень перед прибуттям до Румунії голови КПК і китайської держави. На відвідини балканських країн в ЦК КПСС дивляться дуже скепсисом, але запобігти їм чи перешкодити не можуть. Урядове інформаційне бюро СССР „ТАСС“ надрукувало в „Правді“ інформацію про листа ЦК албанської Компартії до керівництва КНР нібито зв'язку з тим, що китайське керівництво відкликло кількох китайських дорадників і припинило економічну допомогу країні. В дійсності ця інформація достосовано до балканського турне Гуа-Гофана. Покинувшись на албанську газету „Зері і Пулліт“, де 29 липня був надрукований лист „Правда“ твердить, що в листі „вирішито антикомуністичні дії Пекіна на Балканах, глибоко ворожі інтересам народів цього району“ („Правда“ 10 серпня). За твердженням „Правди“, що в 1968 році китайське керівництво запропонувало Албанії, яка не в силі себе оборонити від зовнішньої агресії, укласти військовий союз з Югославією і Румунією, щоб на випадок агресії застосувати тактику партизанської війни. Хоч Албанія відкинула цю пропозицію, проте, в 1975 році, коли албанська делегація була в Пекіні, китайське керівництво знов нахилило Албанії домагаючи про організацію військового союзу на Балканах: Албанія, Югославія й Румунія. В „Правді“ підкреслено, посилаючись на листа, що „навіть нині китайське керівництво дуже настирливо втручається в справи Балканів, плутає карти і розпалює військову пожежу в цій делікатній зоні Європи“. Коментарі до написаного в партійному офіційно, здається,

В'стнам обвинувачує Китай в скупченні військ на кордоні

Гонг Конг. — Міжнародні пресові агентства інформують, що на четвертому засіданні на переговорах поміж делегаціями урядів Північного В'єтнаму і Китайської Народної Республіки, які відбуваються на рівні заступників міністрів закордонних справ двох держав, голова в'єтнамської делегації Гоанг Біт Сон склав заяву, в якій обвинувачує Китай в згромадженні „десятків тисяч“ саботажників, що готуються переправитися через кордон до В'єтнаму. Він також атакував Пекін за останню сутічку на кордоні, в якій загинуло сім осіб та багато було поранених.

ПОДЯКА

Дня 16-го червня 1978 року, ненадібно, відійшов у Вічність, мій Незабутний МУЖ

БЛ. П.

Д-р РОМАН ФІЛЬВАРКІВ

В моєму безмежному горю зазнала багато співчуття і помічі від Родини та Друзів, яким цією дорогою складаю сердечну подяку.

В першу чергу щиро дякую Всеч. о. митратові М. Бутринському і о. І. Кротцеві, за відслуження похоронних обрядів.

Моя особлива подяка д-рові Романові Оришкевичеві — Голові Українського Лікарського Товариства Північної Америки — Відділу Ілліной, за зворушливу прощальну промову на Панахиді. Рівнож дякую шаагрові Покійного Ярослава Пришляков, за прощальні слова над могилою.

Щиро дякую Товаришам та Пристелям, що несли домоину. Сердечно дякую Всім, що своїми жертвами на Богослужби чи добродійні цілі, квітами та численною участю у похоронних обрядах звеличали пам'ять мого Дорогого Незабутного Мужа.

Моя подяка професійним Колегам та Працівникам лабораторії з Copley Memorial Hospital, Аврора, Іллі., за квіти та щирі особисті та листові слова співчуття і потіхи.

Дякую Товаришам Покійного з давніх гімназійних часів, які після квіти та листи з Канади та Європи.

Рівнож дякую всім Знайомим, що писемно чи телефонічно висловили мені співчуття.

Похороненому заведено Музику і Син у Чикаго дякую за дбайливе перевезення похоронів.

Хай ласкавий Господь віддасть Всім Сторицею за всі вияви любові, пошани та братньої допомоги.

Д-р ОКСАНА ФІЛЬВАРКІВ, дружина

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТІ нашого Незабутного МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСА

БЛ. П.

ЕВГЕНА ПРУЦА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ в суботу, 2 вересня 1978 р., о год. 8:30 ранку в соборі св. Володимира і Ольги в Чикаго, Іллі.

Просимо Родню, Пристелів і Знайомих помолитися з нами в цей день за душу Покійного.

Горем прибіти:

дружина — СТЕФА
донька — ІВКА ВІРА
зять — д-р ДЖІМІ ГАЛЛЯГЕР

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 3-го серпня 1978, заосотренний Найсвітлішим Тайнами, відійшов у Вічність

БЛ. П. О. проф.

ІВАН ПОПЕЛЬ

народжений 29-го червня 1897 р. в Млинах.

В неділю, 6-го серпня ц. р. у Митрополічному Соборі Непорочного Зачаття ПДМ ЄРЕЙСЬКИЙ ПАРАСТАС відслужив Преосв. Митрополит Кирило Іосиф з участю Впр. і Веч. Отців.

У понеділок, 7-го серпня ц. р. відслужено СЛУЖБУ БОЖУ у Катедрі, в відтак Тіліні Останки похоронено на Українському Католицькому Цвинтарі у Факс Чейсі, між громадами Українського Католицького Духовенства.

У глибокому смутку:

сестри:

ГАЛЯ ПОПЕЛЬ
ОЛЬГА АНТОНЯ
та сестриниця СТЕФА ЧАПЛИНСКА
з чоловіком БОГДАНом та дітьми

(Продовження буде)

Українське Лікарське Товариство Північної Америки, Метрополітальний Відділ Нью Йорк-Нью Джерзі

зі смутком повідомляє своїх Членів і Українське Громадянство, що в суботу, 19-го серпня 1978 р., відійшов у Вічність

БЛ. П.

Д-р ОСИП ЛЮБЧАК

член-основник УЛТПА, 6. член Контрольної Комісії.

ПОХОРОНИ відбулися в середу, 23-го серпня 1978 р. на українському цвинтарі св. Андрія в Бавід Брук, Н. Дж.

Опечалений Дружині і Родні Покійного висловлюємо наше найглибше співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа УЛТПА

МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ НЬО-НЬО ДЖЕРЗІ

Увага! Увага! Увага!

Станична Платова Старшина в Нью Йорку

повідомляє, що

ВІДКРИТТЯ ЗАЙНЯТЬ

для пластового юнацтва буде в п'ятницю, 15-го вересня ц. р.;

ВІДКРИТТЯ ЗАЙНЯТЬ

для пластового юнацтва буде в суботу, 16-го вересня ц. р.

Вписи дітей до юнацтва і юнацтва будуть відбуватися впродовж місяця вересня і жовтня, кожної п'ятниці, від год. 6-8 веч. і кожної суботи від год. 12-2 по пол. у канцелярії Станичної Старшини при 140 Другій Авеню, в Нью Йорку, Н. Й. Тел. (212) 982-4530

КИТИЦЯ КВІТІВ В БОЛОЧУ РІЧНИЦЮ

СМЕРТІ НА МОГИЛУ

Найдорожчої

ДРУЖИНИ, МАМИ та БАБУНІ

БЛ. П.

МАРІЇ з ЗАТВАРНИЦЬКИХ

МАЗУР

в РОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТІ

буде відправлена

ЗАУПОКІЯНИ СЛУЖБА БОЖА

І ПАНАХИДА

в неділю, 3 вересня 1978 р., о год. 9-й ранку

в церкві Покрови Пречистої Діви Марії

в Полуднево-Західній Філадельфії, Па.

Про молитви за душу Покійної просить

Родина

Фестиваль української музики й танцю у Філадельфії

Філадельфія. — 18-го серпня ц. р. Філадельфійський Відділ Українського Конгресового Комітету Америки, що його очолює проф. д-р Петро Стерчо, влаштував при співучасті Філадельфійського Фестивалю української музики й танцю у міському амфітеатрі Робін Гуд Делл. Прикрасою цього вдалого концерту був виступ зірки Метрополітан Опері з Нью-Йорку баса-баритона Павла Плішки. Мистецтво його співу не легко рецензувати, бо годині вдаватися до технічних висловів, коли в пам'яті ще звучить його надзвичайно глас, сили й діапазону голос. Зокрема урочистий настрій викликаний його досконалою інтерпретацією двох архитворів геніального Лисенка: „Гетьмани, гетьмани“ та „Ой, Дніпрі мій, Дніпрі“ не дає спокою описати його бездоганну техніку та дихання. Згадані два твори Лисенка зловмисно вилучені з 20-томового видання збірних його творів в УССР, та наче б то прибути у вільному світі. Саме вибором цих двох шедеврів для своїх виступів серед масових зібрань на репрезентативних українських імпрезах Павло Плішка фактично підносить нам в дарунок немеркнучі самовити в неосінній оправі. Для слухачів немов на яву очили гетьмани, блиснула булава, та став перед очима душі широкий та дужий Дніпро. Заслухавши у його неперевершений спів нетерпляче очікуємо інших творів із Шевченківського циклу в такому ж, воїнському шляхетному виконанні. У дуеті з „Джоконди“ Понкеллі Плішка із метосопрано Ренатою Бабаком драматично відтворює постать грізного Венескьо до жа до речі полі його дебюту в Метрополітані в 1967 р. Про співання романсу „Місяць на небі“ (як наддаток) в такому ж дуеті не мало нагоди для індивідуального надатку цьому безконкурсному співакові. Треба висловити признання й подяку Фестивалевому Комітету, що своєчасно заангажував Павла Плішку — світової слави співака українського роду.

Однаковість кількості точок в програмі приділено Павлові Плішці й Ренаті Бабаку. Під час відкриття програми, після відспівання Плішкою американського гімну, Рената Бабака відспівала український гімн. Слід зауважити, що текст і музику національного гімну не годиться доволі м'якати, як це зробила Рената Бабака, а вже ніяк вставками: „...душу силу ми полюбим...“ В першій своїй концертній тощі Рената Бабака виконала „Аріозо“ (не Арія, як подано в програмі) Оксани зі „Запорожжя за Дунаєм“. Після цього співак виконала „Виростеш ти синку“ Григорія Майбороди до слів Василя Симоненка — пісню, в якій музика далеко не дорівнює красі й глибині тексту. Мелодраматичність інтерпретації лиш підкреслила шаб-

лоновість композиційних засобів Майбороди. Зараз же по другій тощі, співак відспівала дещо несподіваний наддаток — арію княгині Еболи із „Дон Карльо“ Верді. Пани Бабаки диспонує сильним голосом та живає його непереривно — переважно форте, помімо наявності мікрофонів і потужних підсилювачів. Незвичайний для західного слухача манеризм — різкий і зачастий перехід із маски в грудний чи пак горлячий голос, непотрібно відвертає увагу слухача від шкраси твору, мимоволі привертаючи її до окремих нот у цьому горлячому реєстрі. Безперечно, застосування цього тембру часом себе виправдує, але постійний вжиток цього засобу такі рази. Годі не звернути увагу на дикцію й акцент пани Бабаки: дикція у неї чиста, але з акцентом, справа інша. Від професійної співачки, яка володіє чужою їй італійською дикцією та акцентом поправно, що зрештою чути ми в арії Верді, можна вимагати такого ж правильного виконання українського тексту, а не заміняти „о“ на „а“, „тв“ на „ць“, „ш“ на „сх“, „кахай, кахай...“ Таке легковаження правильної вимови українського тексту тим більше вражало слухачів поруч із клясично правильною вимовою Павла Плішки в українському репертуарі, хоча цьому співакові доведена українська мова була майже незнама.

Фортеляновий супровід солістам грав наскрізь професійний та витончений мистець Тома Гриньків, якого відведено в програмі одну сольову точку, Паскаля Віктора Косенка — романтичний твір із різким контрастом настроїв, від лагідної наспівної лірики до грозного року акарді, знайшов у Гринькові гідного виконавця.

Добре зіспіваний чоловічий хор „Прометей“ із Філадельфії під керівництвом Дмитра Сороханюка та „Дунай“ із Сен-Кетеринса — Канада під мистецьким керівництвом хореографа Ореста Самця збагатили програму різними підходами до українських народних ансамблів. Гуцульський ансамбль „Черемош“ зворушує своїм піснотом до дійсного, не стилізованого, не підфарбованого фольклору. „Черемош“ — це рухомий, живий етнографічний експонат — від найменшого цвяшка на чересах у прегарній гуцульській ноші, аж до автентичної гуцульської „капелі“, скрипки, фльойри, цимбалів і бубна. Достойно відтворена народна музика до аркана, гуцулка, коломийки й півторка і природний та невимурований стиль танцю показав невідомий любов до рідної традиції.

Ансамбль „Дунай“ відзначився життєрадісним і витонченим виконанням складної хореографії. Вказане було б позувати циркової акробатики, яка хоча може промовляти до менш вибагливої частини публіки, проте цілком не потрібна ані цьому дуже добром ансамблеві, ані його талановитому та фаховому хореографові. Треба підкреслити, що ансамбль „Дунай“ в танцях: тропотанка, веснянка, козачок і традиційного гопаку дав велику насолоду глядачам. Варто було б щоб ансамбль позбувся гармошки, яку

Повідомлення Комітету

Збереження Спащини

Сл. п. проф. Бориса Мартоса, кол. прем'єра Уряду УНР

В недовгому часі після смерті с. п. проф. Бориса Мартоса, яка сталася 19-го вересня 1977 р., друзі і співробітники з останніх років його життя заснували Комітет Опіки й Збереження Спащини колишнього прем'єра міністрів Української Народної Республіки.

Ціллю Комітету намічено: а) порівняти з залеглості пов'язані з похороном Покійного; б) вжити всіх зусиль до встановлення пам'ятки на могилі Покійного; в) упорядкувати та підшукати надійне приміщення для його архіву та рідкісних книг; г) підготувати до друку та видати недруковані праці Покійного.

Прийняття фондів передбачається шляхом донацій товариств і установ та поодиноким громадянам на спеціальні відкриті конта „Самопоміч“ в Нью-Йорку та Української Православної Кредитівки в Нью-Йорку.

Комітет очолює Управління в складі: Почесний голова — голова Консistorії УПЦ в Бавнд Бруку, протопресвітер о. митрат Артем Селеніна; о. д-р Юрій Шумовський —

голова; о. Іван Наконечний — перший заступник голови; с. Софія Темницька — другий заступник голови; д-р Степан Ворон — секретар; Кость Степовий — кореспондентний секретар; Лев Мазурець — скарбник; Контрольна комісія: д-р Петро Богданський і Зенон Тимків; Члени Комітету: проф. Іван Замша, д-р Любомир Кузьмак, д-р Марко Олесницький, інж. Володимир Яворський.

Після виконання намічених завдань Комітет проголосить вислід своєї праці у пресі та зліквідується.

Адреса Комітету: Reverend Dr. George Szumowsky 680 Stuyvesant Ave. Irvington, N. J. 07111

Грошові пожертви на цілі Комітету просимо переслати переказами або чеками на згадані спеціальні конта: Union — 734 Sanford Ave., Newark, N. J., 07106 Acc. 2329

Ukrainian Orthodox Federal Credit, Union — 304 East 9th Street, New York, 10003 Acc. 1420.

Українська радіопрограма „Гомін України“ у Детройті відзначила своє 5-річчя

У березні цього року радіопрограма „Гомін України“ передала у етер 800-ну передачу. 800 програм: музики, пісень, коментарів, інтерв'ю, різних новостей з українського життя і т. п. — це вже поважне досягнення, це — поважна праця для громади і велика користь. У наших обставинах — це дуже великий і важливий голос і джерело інформації, науки, пропаганди; джерело для розваги і задуми. Тому важливо хто тією програмою керує, наскільки повно тону і певного рівня, бо від того залежить як слухачі і програми сприймають.

Людиною, яка керує цією цікавою і доброю радіопрограмою „Гомін України“ у Детройті є маестро Кирило Цепенда, відомий диригент різних визначних хорів, оркестрів, музик; організатор, громадський діяч, який вже десятиліттями своєю працею в ролі диригента збагачує українську музичну культуру, а від п'яти років додатково, тричі по одній годині у тиждень, служить великій громадській радіоу своїю цінною радіовою

також неспотрібно вживаючи інші ансамблі, виявляючи при цьому правильний характер українського народного мистецтва.

Цей величавий Фестиваль гідно зарепрезентував українську культуру, як і фольклорно, так і індивідуально творчістю.

Проф. Ярополк Ласовський

ВІДИШЛИ ВІД НАС

ВОЛОДИМИР ЗАРЧНИЙ, член УНС Відд. 77, номер 80 життя 1978 на 59 р. життя. Народився 14 вересня 1918 р. Похорон відбувся на Англійському цвинтарі в Нью-Йорку, Огайо.

Вічна йому Память! Петро Федак, секр.

СТЕПАН КУЗЬО, член УНС Відд. 379 с. Юра в Чикаго, Іл., номер 30 березня 1978 на 55 р. життя. Нар. 18 листопада 1922 р. в Перемішлі, Зах. Україна; членом УНС став 30 вересня 1952 р. Залишив у смутку дружину Волтрад і трьох синів та родину і крестив в Україні. Похорон відбувся 3 квітня 1978 р. на цвинтарі Всіх Святих в Дес-Плейнс, Іл.

Вічна йому Память! Михайло Семка, секр.

ПЕТРО МЯКУШ, член УНС Відд. 379 с. Юра в Чикаго, номер 7 квітня 1978 на 68 р. життя. Нар. 13 березня 1910 р. в Брунстві, Іл.; членом УНС став у червні 1950 р. Залишив у смутку дружину Марію, брата Володимира, сина Ігоря з родиною, доньку Надію, дубинку з родиною; Олексій Савитин з родиною. Похорон відбувся 11 квітня 1978 р. на цвинтарі с. м. Михайла в Чикаго, Іл.

Вічна йому Память! Михайло Семка, секр.

АННА САВЕНКА, членка УНС Відд. 147 с. Михайла в Аллентауні, Па., померла 20 січня 1978 на 59 р. життя. Нар. в Аллентауні, Па.; членкою УНС стала в 1936 р. Залишила в смутку двох братів: Івана і Петра і сестру Катерину Вайсгайм. Похорон відбувся на українському православному цвинтарі с. Марії у Вайтхеді, Па.

Вічна їй Память! Іван Гудак, секр.

ПРИГОРИ КУЗЬО, член УНС Відд. 174 Т-ва Північ в Детройті, номер 15 березня 1978 на 67 р. життя. Нар. 1911 р. в селі Каміна, Україна; членом УНС став у 1963 р. Залишив у смутку дружину Ольгу, дочку Марію, Олександру, Лесю, 2 синів та дашку родину в Україні. Похорон відбувся 15 березня 1978 р. в Меморіал Парк в Флет-Рок, Міч.

Вічна йому Память! Атанас Спосарчук, секр.

ІВАН ГУЦОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 402 Ім. Т. Шевченка в Етвоті, Онт., номер 8 березня 1978 р. на 52 році життя. Нар. 1925 р. в селі Скоморохи, Україна; членом УНС став у 1964 р. Залишив у смутку дружину Орісю, дочку Галину з мужем Едвардом, сина Тараса і Рому, брата Стефана і сестру дідиною в Україні та друзів в Канаді. Американці та українці похоронили 11 березня 1978 р. на цвинтарі Рівенсвуд в Торонто, Онт.

Вічна йому Память! Якія Бурі, секр.

ДЖЕССІ АЛЬВАНСЬКА, членка УНС Відд. 443 в Норанда, Кебек, Канада, померла 28 лютого 1978 на 57 р. життя. Нар. 16 вересня 1920 р. в Мистісті, Нідерланди. Членкою УНС стала у смутку чоловіка Петра, сина Павла і доньку Сандру. Похорон відбувся 1 березня 1978 р. на цвинтарі Північ в Норанда.

Вічна їй Память! Г. Проник, секр.

МІКОЛА КРИВОЛАП, член УНС Відд. 397 Ім. св. Олександра в Філадельфії, Па., номер у Філадельфії на 75-му р. життя. Нар. 1903 р. в Україні. Членом УНС став у липні 1958 р. Залишив у смутку дружину Марію, сина Ігоря з дружиною Ольгою і сном Юриєм; немітку Мило і синами Євгеном і дружиною Марією та Володимиром; близьку і дашку родину в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі с. Андрія в Бавнд Бруку, Нью-Джерсі.

Вічна йому Память! Михайло Ніч, секр.

Та шире, а хто має такі атрибути, не згадуючи зовсім про музичальну обдарованість і знання, той є у кожній громаді вартістю і потрібною одиницею. Такою людиною є маестро Кирило Цепенда, це — людина з якою, як мені наш спільний приятель згадував, „можна іти на фронт“, і бути певним, що можете розраховувати на цю людину в кожній ситуації і потребі.

Тому й вітаємо маестра Кирило Цепенду із 5-річчям його радіопрограми з його довголітньою службою для української громади, для української культури.

Володимир Луців (Англія)

ВІДИШЛИ ВІД НАС

АНДРІЙ ЗАГУТА, член УНС Відд. 372 Ім. Івана Франка в Плейсфілді, Н. Дж., номер 27 травня 1978 на 81 р. життя. Нар. 9 вересня 1928 р. в Плейсфілді, в членом УНС став 31 липня 1968 р. Залишив у смутку дружину, трьох синів і одну дочку та немітку. Похорон відбувся 30 травня 1978 р. на цвинтарі с. Редімер в Сент-Плейсфілді.

Вічна йому Память! Н. Ярема, секр.

АННА ФРАНКІВ, членка УНС Відд. 464 Т-ва Ім. Леся Українки в Ошані, Онт., померла 12 червня 1978 на 63 році життя. Нар. 1916 р. в Мечеві, Саскс., Канада. Членкою УНС стала у 1959 р. Залишила у смутку мужа Петра, дітей — Василь і Дашку та Марію Дана, 2 сестри і 3 братів в Канаді. Похорон відбувся 15 червня 1978 р. на цвинтарі с. Володимирів в Ошані, Онт.

Вічна їй Память! М. Хомин, секр.

КОНСТАНТИН ЮСЬКІВ, член УНС Відд. 271 Т-ва Ім. Івана Франка в Елмхарті, Н. Дж., номер 17 червня 1978 р. на 82 р. життя. Нар. 28 серпня 1896 р. в Зах. Україні. Членом УНС став у 1924 р. Залишив у смутку дружину Параскеву, сина 4 дочок, вуйку та прапнука. Похорон відбувся 19 червня 1978 р. на цвинтарі с. Михайла в Горсетт, Н. Дж.

Вічна йому Память! Іван Чокко, секр.

ІВАН ДУБИ, член УНС Відд. 503 в Едмонтоні, номер 4 червня 1978 на 56 р. життя. Нар. в Галичині в Україні, в членом УНС став 31 грудня 1966 р. Залишив у смутку дружину Софію, двох синів: Михайла і Петра, дочку Валерію (Оксану). Близьку і дашку родину в Україні. Похорон відбувся 7 червня 1978 р. на цвинтарі с. Михайла в Едмонтоні.

Вічна йому Память! Теодор Бокіс, секр.

АРТУР СТИРАНКА, член УНС Відд. 112 Т-ва с. Марії в Парма, Огайо, номер 6 червня 1978 на 52 р. життя. Нар. 27 жовтня 1925 р. в Каліфорнії, Огайо; членом УНС став 31 липня 1943 р. Залишив у смутку дружину С. Стивана. Похорон відбувся 9 червня 1978 р. на цвинтарі в Мідлбурзі, Огайо.

Вічна йому Память! Мері Капаль, секр.

ДАРІЯ САВІЛЬ (СОВОЛЬ), членка УНС Відд. 324 Т-ва Мир у Філадельфії, Па., померла 22 червня 1978 на 74 р. життя. Нар. 1903 р. в Філадельфії, в членкою УНС стала в 1969 р. Залишила у смутку чоловіка Роберта, двох і піврокового сина Роберта мол., брата і матір Івану і Гелену Савілів. Похорон відбувся 26 червня 1978 р. на цвинтарі в Лайфтоні, Па.

Вічна їй Память! Секретар

ВІСЛАВ ДАВІДЕНКО, член УНС Відд. 204 Т-ва Ім. А. Горчака в Нью-Йорку, номер 27 квітня 1978 р. на 73 році життя. Нар. 1905 р. в Мирфі, Харіс, Україна. Членом УНС став у 1952 р. Залишив у смутку дружину Алію. Похорон відбувся на українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна йому Память! Василь Палідвор, секр.

ІВАН ОТАЧНИЙ, член УНС Відд. 70 Т-ва Прогресивний Клуб в Джерсі Сіті, Н. Дж., номер 20 травня 1978 на 88 році життя. Нар. 15 липня 1894 р. в Польщі; членом УНС став 1916 р. Залишив у смутку дружину Антонію (Ангеліну), і трох дітей — Нестора, Івана і Нелю Володимирів. Похорон відбувся 22 травня 1978 р. на цвинтарі Гора с. Марії у Флінтінг, Лонг-Айленд, Н. Дж.

Вічна йому Память! Микола Шеремета, секр.

РОЗІЛІЯ САВІНЬКА, членка УНС Відд. 283 с. Василь в Бріджпорті, Па., померла 18 червня 1978 на 80 р. життя. Нар. 1898 р. в Требош, Зах. Україна; членкою УНС стала у 1933 р. Залишила в смутку дітей — Марію і Йозефа Ратка, синах шкільного вчителя. Похорон відбувся 15 червня 1978 р. на цвинтарі с. Петра і Павла в Кінг оф Прусея, Па.

Вічна їй Память! Носіф Хома, секр.

ДО ВІНАЙМУ в Нью-Йорку — Vailsburg Section 4 ГАРНІ КИМНАТИ На 1-му поверсі. Тел. по 4-й год. по пол. (201) 373-0121

GAKA COMPANY
STRAITMOUNT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3334, New York, 10003
Bel найновіші книжкові видання в Арції.

Найкраще місце на прийняття, бенкетів, іменин, хрестин, товариських зустрічей, поминальних і на всі нагоди —

HOLIDAY INN of Somerville

US Route 22 (E. Bound) BRIDGEWATER, N.J. 08807
Тел. (201) 526-8500, в універсальній мові 201-526-1886
Власник українців та під українським зарядом.

HELP WANTED

Укр. Права. Парфари. с. Микола. Маймі. Фльор., пошук на працю

ДЯКА-ДИРИГЕНТА

Бажаю пенсіонера. В більшій інформації, зацікавлених, прошу писати чи телефонувати на адресу:

REV. or PRESIDENT 1491 N.W. 26th Street Miami, Fla. 33142 Te. (205) 634-0403

MACHINIST

Experienced. Lathe and milling machine. Immediate employment. Good pay & benefits. Brooklyn, N.Y. Call (212) 857-1050

FARMS and CO HOMES

Kerthonsk Area

HISTORIC COLONIAL HOUSE
9 large rooms, 2 baths, 1 acre lot on Rt. 209. A spacious, beautiful home perfect for a family to live in & love. Owner. (914) 647-6176

FOR SALE

TWO FAMILY HOUSE
in Ellenville, on large 167' deep lot, total 9 rooms and 3 baths, in excellent condition. Carpeted, fireplace, oil hot water heat, appliances, etc. Sacrifice sale! \$35,000.00.

Also call us for lots, acreages, country homes, resorts.

KKE REALTY
90 N. Main St., Ellenville, N.Y. 12428 Tel.: (914) 647-4110 or 647-5547 (Evenings & weekends)

НА ПРОДАЖ

в гарній околиці Йонкерс 3-РОДИННА ХАТА Мурована, в 6-й стамі. Тел. по 6-й веч. (914) 476-0723

Микола Понеділок

Рятуйте мою Душу

ПОВІСТЬ

Обкладинка та ілюстрації ЕДВАРДА КОЗАКА-ЕКО Сторінок 503 Ціна \$8.00 дол.

СВОБОДА 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07308

РІЗНЕ

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на цвинтарях с. Андрія в Бавнд Бруку і с. Духа — відома соціальна фірма

K. M. KARDOVICH

CONSTANTINE M. KARDOVICH

CYPRESS

HILLS MONUMENTS

800 Jamaica Avenue Brooklyn, N.Y. 11208 Tel. (212) AP 7-2332

FUNERAL DIRECTORS

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуговування ЦІПЛА і ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похороном на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням тіл з інших країн світу.

801 Springfield Avenue IRVINGTON, N.J. NEWARK, N.J. ESsex 5-5555

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається похороном в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. ORegon 4-2568

ВАША КНИЖКА ШУКАЄ ВАС

КОБЗАР — Повна збірка поезій Тараса Шевченка під ред. Василя Симоненка. Вид. КУК — Канада

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ — Микола Аркас \$12.00

ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ — Проф. М. Дольницький 10.00

ІСТОРІЯ УКР. ЛІТЕРАТУРИ — 3 томи — Вол. Радкевич 2.50

УКРАЇНСЬКІ КУПЦІ І ПРОМИСЛОВЦІ в Західній Україні в рр. 1920-1945. Інж. Вол. Несетрович 9.00

УКРАЇНЦІ В ГЕНЕРАЛЬНІЙ ГУБЕРНІ — Вол. Кубійович 15.00

ЛЬВІВСЬКА БРАТІЯ — С. Загачевський \$10.00

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО в вірі Другої світ. війни — Зенон Зелений 5.00

ПАЛКОУ КРОВ'Ю — Микола М. Палій 3.00

З ВІЙСЬКОВОГО ГНІЗДА — Тетяна Михайлівська-Цимбал 3.00

ОКАЯНІ РОКИ — Григорій Костюк 6.00